

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อ เสนอแนะ

การ เสนอผลการวิจัย เรื่อง ผลของการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหาที่มีต่อมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการทำมาหากิน ครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อ เปรียบ เทียบมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการทำมาหากิน ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อ เปรียบ เทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการทำมาหากิน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา มีมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างประสบการณ์ชีวิต หน่วยการทำมาหากิน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปางไฮราษฎร์สามัคคี ตำบลปางไฮ อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย ซึ่งเรียนในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2534 โดยเลือกตัวอย่างประชากรแบบเจาะจง (Purposive

Sampling) จับคู่คะแนน (Match by pair) ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2533 ที่เท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คู่ แล้วจับสลากได้ชั้น ป.6/1 เป็นกลุ่มทดลองซึ่งสอนด้วยการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา และชั้น ป.6/2 เป็นกลุ่มควบคุมสอนด้วยการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ชนิด คือ

2.1 แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการทำมาหากิน ได้แก่

2.1.1 แผนการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา จำนวน 12 แผน แผนละ 3-6 คาบ รวม 57 คาบ

2.1.2 แผนการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 12 แผน แผนละ 3-6 คาบ รวม 57 คาบ

2.2 แบบวัดทัศนคติในการทำงานกลุ่มของนักเรียน แบบปรนัยชนิด

4 ตัวเลือก จำนวน 39 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.65

2.3 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

2.4 แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 25 ข้อ มีรายการพฤติกรรม 3 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านการเรียน พฤติกรรมด้านการทำงานกลุ่ม และ พฤติกรรมด้านการเสนอผลงาน

เครื่องมือวิจัยทั้ง 4 ชนิด ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และได้นำไปทดลองใช้ และผ่านการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไข เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ถือว่ามีความตรงตามจุดประสงค์และมีคุณภาพเพียงพอที่จะวัดทัศนคติในการทำงานกลุ่มของนักเรียน และทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนด้วย กิจกรรมการสอนและฝึกทักษะการแก้ปัญหาจำนวน 21 คาบ(7 ชั่วโมง)

- 3.2 ทดสอบก่อนเรียน(Pre-test) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่ม และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.3 ทดลองสอนนักเรียนตามแผนการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา และแผนการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มละ 12 แผน แผนละ 3-6 คาบ คาบละ 20 นาที วันละ 6 คาบ รวม 57 คาบ เท่ากัน

หลังการทดลองแต่ละแผนผู้วิจัยและครูประจำชั้น ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คนละ 1 ชุด รวมแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนตลอดการทดลองกลุ่มละ 24 ชุด

- 3.4 ทดสอบหลังเรียน (Post - test) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบวัดมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่ม และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
  - 4.1 คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน จากแบบวัดมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่ม
  - 4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test)
  - 4.3 คำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนจากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน และแปลความตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
  - 4.4 คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม
  - 4.5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลทางด้านมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่ม พบว่า
  - 1.1 ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มในด้านบทบาทผู้นำ บทบาทสมาชิก

ด้านกระบวนการทำงานกลุ่มและรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

1.2 นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย ของคะแนนเมโนทัศน์ ในการทำงานกลุ่มในด้านบทบาทผู้นำ บทบาทสมาชิก กระบวนการ ทำงานกลุ่มและรวมทั้ง 3 ด้านหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการ ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเมโนทัศน์ ในการทำงานกลุ่มด้านบทบาทสมาชิกและกระบวนการทำงานกลุ่มสูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในด้านบทบาทผู้นำ ไม่แตกต่างกัน รวมค่าเฉลี่ยคะแนนเมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มทั้ง 3 ด้าน พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ก่อนทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกัน

2.2 นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนหลังทดลองสอนสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

2.3 หลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยคะแนน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกัน

3. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมี พฤติกรรมอยู่ในระดับดีมากกว่ากลุ่มควบคุม คือ กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 84 ระดับปานกลางร้อยละ 12 และระดับที่ต้องปรับปรุงร้อยละ 4 ส่วนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมอยู่ใน ระดับดีร้อยละ 52 ระดับปานกลางร้อยละ 40 และระดับที่ต้องปรับปรุงร้อยละ 8 ของจำนวน รายการพฤติกรรมทั้งหมดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อ เปรียบ เทียบมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ของนัก เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ เรียนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยการทำมาหากิน ด้วยการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา และการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยขอ อภิปรายในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. มโนทัศน์ในการทำงานกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า การสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหาและการ สอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้นัก เรียนมีคะแนนมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่ม สูงขึ้น และนักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา มีคะแนนมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่ม สูงกว่านักเรียนที่ เรียนด้วยการสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ระดับความมี นัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า การสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา สามารถช่วยให้นัก เรียนมีมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มสูงขึ้นได้ เป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพราะกิจกรรม การเรียนการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหามีลักษณะการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มย่อย แบ่งงานให้ รับผิดชอบร่วมกัน รู้จักนำประสบการณ์จากสมาชิกในกลุ่มมาช่วยแก้ปัญหา ส่ง เสริมให้นัก เรียน ได้อภิปราย รู้จักวิพากษ์หาหรือ เพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ก่อให้เกิดความสามัคคี และส่งเสริมให้มี พัฒนาการทุกด้าน(วิจิตร ลินสิริ, 2517) นอกจากนี้ ยัง เป็นการส่งเสริมการ เรียนรู้ที่ยึดผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง ประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับ จึงเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายต่อผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ จึงมีผลทำให้นักเรียน กลุ่มทดลองมีมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไชยรัตน์ ปรานี (2531) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และ ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินติ เคท กับการสอนตามคู่มือครู พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนที่ เรียนโดยการสอนแบบซินติ เคทกับการสอน ตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีสอน แบบซินติ เคท มีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มสูงกว่านักเรียนที่ เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2519) ว่าการสอนแบบซินติ เคทนั้น ส่ง เสริมทักษะในการทำงานกลุ่ม นักเรียนรู้จักร่วมมือกัน และแสดงความคิดเห็นของตนต่อกลุ่ม และยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น

เมื่อพิจารณาโน้ตค้นในการทำงานกลุ่มในแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนโน้ตค้นในการทำงานกลุ่มด้านบทบาทสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย การเข้าร่วมกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการตั้งจุดประสงค์และการวางแผน การคัดค้าน/สนับสนุนการทำงานกลุ่ม การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ความมีเหตุผล และด้านกระบวนการทำงานกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย การเลือกผู้นำ การกำหนดจุดประสงค์และขอบเขตของงาน การวางระเบียบกติกาในการทำงาน การปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเคารพรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การใช้เหตุผลในการตัดสินใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การสื่อความหมาย ความรับผิดชอบ การเคารพมติของกลุ่ม การสร้างบรรยากาศ การสนับสนุนให้กำลังใจกันและกัน และการแก้ปัญหาการโต้แย้ง สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหาช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาบทบาทของสมาชิกและกระบวนการทำงานกลุ่มได้เป็นอย่างดี เนื่องจากนักเรียนได้ทำงานร่วมกัน รับผิดชอบงานร่วมกัน ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้บทบาทของสมาชิกและกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ด้านบทบาทผู้นำกลุ่มซึ่งประกอบด้วย ความรอบรู้ในหลักการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและประนีประนอม ความมีเหตุผล ความมีวินัยและมั่นใจในตนเอง การสื่อความหมาย ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ขันติ การเสียสละเห็นอกเห็นใจ ลักษณะท่าทาง ความกล้า ความรับผิดชอบ การควบคุมอารมณ์ ความเมตตาและความมีมนุษยสัมพันธ์ พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยคะแนนโน้ตค้นในการทำงานกลุ่มด้านบทบาทผู้นำ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนทั้งสองกลุ่มเคยชินกับการทำงานกลุ่มแบบเดิม ซึ่งมักจะเลือกผู้นำที่เรียนเก่ง ขยัน มีความรับผิดชอบและกล้าแสดงออก นักเรียนที่ได้รับเลือก เป็นผู้นำก็มักจะได้รับเลือก เป็นผู้นำอยู่เสมอ แม้ว่าจะได้รับการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหาแล้วก็ตาม นักเรียนยังเลือกผู้นำที่มีคุณสมบัติดังกล่าว เพราะนักเรียนที่ได้รับเลือก ให้เป็นผู้นำนั้น สามารถที่จะทำงานกลุ่มสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ส่วนนักเรียนที่ไม่มีคุณสมบัติดังกล่าว มักจะไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำ ถึงแม้ว่าบางครั้งเขาจะได้รับเลือกให้เป็นผู้นำ แต่เขาก็ไม่สามารถทำงานกลุ่มให้บรรลุจุดประสงค์ของกลุ่มได้ดี เท่ากับคนที่เรียนเก่ง ขยัน มีความรับผิดชอบ และกล้าแสดงออก ดังนั้น มโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มด้านบทบาทผู้นำของนักเรียน

กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจึงไม่แตกต่างกัน

จากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน โดยผู้วิจัยและครูประจำชั้น ของนักเรียน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมด้านการเรียน ประกอบด้วย พฤติกรรมจำนวน 5 ข้อ คือ ตั้งใจฟัง
ขณะที่ครูอธิบายหรือแนะนำ ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู ถามหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ครู
สอนหรือแนะนำ กล้าแสดงความคิดเห็นต่อส่วนรวม และตั้งใจฟังขณะเพื่อนถาม หรือตอบคำถาม
หรือเสนอผลงาน จากการประเมินพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมด้านการเรียนอยู่ใน
ระดับดีทุกพฤติกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี 2 ข้อ คือ ตั้งใจฟังขณะที่ครูอธิบาย
หรือแนะนำ ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู และมีพฤติกรรมคำถามหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่
ครูสอนหรือแนะนำ กล้าแสดงความคิดเห็นต่อส่วนรวม และตั้งใจฟังขณะเพื่อนถามหรือตอบคำถาม
หรือเสนอผลงาน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา
นักเรียนได้ทำงานกลุ่ม อภิปราย เพื่อตอบปัญหา เขียนรายงานและเสนอผลงานทุกครั้ง ส่วนกลุ่ม
ควบคุมได้ทำงานกลุ่มเป็นบางครั้ง ทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีความมั่นใจ และกระตือรือร้นที่จะ
ถาม/ตอบ กล้าแสดงความคิดเห็นและให้ความสนใจ เพื่อถาม/ตอบ หรือเสนอผลงาน เพื่อ
เปรียบเทียบกับคำตอบ หรือรายงานของตน รวมทั้งเป็นการแข่งขันระดับกลุ่มอีกด้วย จึงทำให้นัก
เรียนสนใจการเสนอรายงานและการถาม/ตอบ คำถาม อยู่ในระดับดีกว่ากลุ่มควบคุม

2. พฤติกรรมด้านการทำงานกลุ่ม ประกอบด้วยจำนวนพฤติกรรม 14 ข้อ คือ
การเลือกผู้นำ การกำหนดจุดประสงค์และวางแผน การวางระเบียบกติกากในการทำงาน
การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การสนับสนุนและให้กำลังใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การโต้แย้ง
ภายในกลุ่ม การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การใช้เหตุผลในการตัดสินใจ การยอมรับมติของกลุ่ม
การมีส่วนร่วมในการทำงาน ความรับผิดชอบของสมาชิก การให้ข้อมูลและสนใจที่จะแสดง
ความคิดเห็น และความสนุกสนานกับการทำงานจากการประเมินพฤติกรรม พบว่า นักเรียน
กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมอยู่ในระดับเดียวกัน เป็นส่วนมาก คือ พฤติกรรม
ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การโต้แย้งภายในกลุ่ม การมีส่วนร่วม
ในการทำงาน ความรับผิดชอบของสมาชิก การให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นและความสนุก
สนานกับการทำงาน การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่
การสนับสนุนและให้กำลังใจ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ

ที่ต้องปรับปรุง คือ การวางระเบียบกติกาในการทำงาน

พฤติกรรมที่นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่างกัน ได้แก่ พฤติกรรมการเลือกผู้นำ การใช้เหตุผลในการตัดสินใจและการยอมรับมติของกลุ่ม ซึ่งนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี แต่กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมการกำหนดจุดประสงค์และวางแผน นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มทดลองได้ฝึกทักษะการทำงานกลุ่มมากกว่ากลุ่มควบคุม จึงทำให้กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการเลือกผู้นำ การกำหนดจุดประสงค์และวางแผน การตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองเสนอ การใช้เหตุผลในการตัดสินใจ และการยอมรับมติของกลุ่มอยู่ในระดับที่ดีกว่ากลุ่มควบคุม จากผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทิศนา ขัมมณี และคณะ (2528) ซึ่งพบว่า ทักษะการทำงานกลุ่มที่หัวหน้าและสมาชิกขาดเป็นอย่างมากมีหลายทักษะ เช่น ทักษะการวางแผน ทักษะการอภิปราย ทักษะการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ทักษะการประสานความคิด และทักษะการตัดสินใจบนหลักเหตุผล เป็นต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากระบวนการทำงานกลุ่มที่ดีนั้น ผู้เรียนจะต้องเข้าใจกระบวนการและขั้นตอนในการทำงานเป็นอย่างดี และได้รับการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มที่ถูกต้อง เป็นขั้นตอนและเป็นระบบมากกว่าที่เป็นอยู่ นักเรียนจึงจะสามารถทำงานกลุ่มได้ครบตามกระบวนการ และจะทำให้การทำงานกลุ่มได้ผลดียิ่งขึ้น ซึ่งวิธีสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหานี้เป็นวิธีหนึ่งที่จะฝึกทักษะการทำงานกลุ่มได้เป็นอย่างดี

3. พฤติกรรมด้านการเสนอผลงาน ประกอบด้วย การใช้ภาษาชัดเจนถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมตรงตามที่กำหนด เชื่อมั่นในสิ่งที่แสดงออก ควบคุมอารมณ์ได้ ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองเสนอได้ และเสนอผลงานตามลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม จากการประเมินพฤติกรรมพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมด้านการเสนอผลงานอยู่ในระดับดีทุกพฤติกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมส่วนมากอยู่ในระดับดี พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ การควบคุมอารมณ์ได้ และการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองเสนอได้ ซึ่งหมายถึง นักเรียนกลุ่มควบคุมสามารถควบคุมความรู้สึกตื่นเต้น ประหม่าหรือกลัวว่าจะทำผิดหรือตอบคำถามได้น้อยกว่ากลุ่มทดลองซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องมาจากนักเรียนกลุ่มควบคุมมีโอกาสอภิปราย แสดงความคิดเห็น ตอบคำถาม เขียนรายงานและเสนอผลงานน้อยกว่ากลุ่มทดลอง จึงทำให้ขาดความมั่นใจในการเสนอผลงาน เมื่อมีผู้ซักถามข้อสงสัยผู้เสนอผลงานจะตอบคำถามไม่ชัดเจน และแสดงอาการ

ประหม่า กลัวถูกตำหนิ ซึ่งตรงกับทฤษฎีของ ฌองส์ ลินสวาลด์ (2524) ที่ว่าเด็กไทยไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง

จากผลการวิจัยของ ทิพย์วัลย์ สมแดง(2528) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชอบทำงานเป็นกลุ่มมากที่สุด ในกลุ่มประสบการณ์ชีวิต และครูก็จัดการเรียนการสอนในกลุ่ม ประสบการณ์นี้บ่อยที่สุด ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรนำวิธีสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา มาใช้ในการเรียน การสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มประสบการณ์ และความต้องการ ของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนมีมโนทัศน์ในการทำงานกลุ่มดีขึ้น สอดคล้องกับแนวการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งเน้นทักษะกระบวนการคิด ทักษะการทำงานโดยเฉพาะทักษะการทำงานเป็นหมู่คณะ และ ทักษะการแก้ปัญหา ตลอดจนการปลูกฝังค่านิยมที่ดี (กรมวิชาการ,2533)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา และวิธีสอนตามแผนการสอน ของกระทรวงศึกษาธิการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียน การสอนโดยใช้วิธีสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหากับวิธีสอนตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพโรจน์ ตารามาศ (2524) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ เจตคติต่อนุคลิกภาพประชาธิปไตย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา โดยวิธีสอน แบบซินติเคท กับการสอนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 และผลการวิจัยของสมชาย สิงห์พันธุ์ (2527) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเอง ในการสอนจริยธรรมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โดยวิธีสอนแบบซินติเคท และการสอนตามคู่มือ แนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุ ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา ซึ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติทุกครั้ง ที่เรียน คือ ศึกษากรณีตัวอย่าง ศึกษาเอกสาร อภิปราย ตอบคำถาม เขียนรายงาน และเสนอผลงาน เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาด้วยตนเอง ครูเป็นผู้เตรียม เอกสาร แนะนำและช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีปัญหาสงสัย ดังนั้น การเรียนจะ เกิดผลดีได้

นักเรียนต้องตั้งใจ มีความรับผิดชอบและปรับตัวให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่มได้

2. นักเรียนมีปัญหาในการอ่าน เช่น อ่านไม่คล่อง อ่านช้า อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ จะทำให้เสียเวลาในการอภิปราย เพื่อหาข้อสรุปและมีข้อมูลหรือประสบการณ์ที่จะนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นน้อย การเขียนรายงานก็จะไม่สมบูรณ์

3. ความจำกัดของวิธีการค้นคว้า นักเรียนต้องอาศัยทักษะหลายอย่าง ซึ่งเป็นวิธีที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคย กว่าที่คุ้นเคยทั้งหมดระยะการทดลอง

4. นักเรียนเกิดความเคยชินต่อการได้รับฟังความรู้จากครูเป็นส่วนมาก มีโอกาสศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นน้อย จึงทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาจจะมีประสบการณ์ ความรู้และประสบการณ์ไม่มากพอ ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ ทวีป อภิลิทธิ (2522) และไพฑูริย์ ลินลารัตน์ (2522) ว่า การเรียนการสอนแบบนี้จะใช้ได้ผลดีกับ นิลิต นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ มีความรับผิดชอบ มีความรู้มีประสบการณ์มากพอสมควร ดังงานวิจัยที่จะกล่าวต่อไปนี้ ซึ่งตัวอย่างประชากรส่วนมาก เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองล้วนสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งสิ้น ได้แก่ การวิจัยของ สุวรรณ สุวรรณเวช(2526) ได้ทดลองสอนแบบซินติ เคทวิชาสังคมศึกษา หน่วยลัทธิและหน้าที่ของพลเมืองในสังคมไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พิชาญ ส่าอางศรี (2527) ได้ทดลองสอนจริยศึกษา ด้วยวิธีสอนแบบซินติเคท ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พิลิทธิ พิระภิญโญ (2527) ได้เปรียบเทียบผลการเรียนเรื่อง "ประชากรศึกษาและการวางแผนครอบครัว" ที่สอนด้วยการสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา และวิธีสอนแบบบรรยาย ของนักศึกษาวินิจฉัยครูนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2527 อำพร กาทอง (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความมีวินัยในตนเองในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผาณิต เพชรจำรัส (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เพื่อกิจธุระ เจตคติต่อวิชาภาษาไทย เพื่อกิจธุระและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการสอนแบบซินติเคท กับการสอนตามคู่มือครู และไชยรัตน์ ปราณี(2531) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และความรู้ผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินติเคท กับการสอนตามคู่มือ ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

นักเรียน นักศึกษา ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบซินติเคท มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า
นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือและวิธีสอนแบบบรรยาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง
ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการวางแผน การอภิปราย การสานความคิด และการตัดสินใจให้มาก ๆ จึงจะช่วยให้การสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหาได้ผลดีขึ้น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
  - 2.1 ควรศึกษาว่าวิธีสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา จะมีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาหรือไม่
  - 2.2 ควรศึกษาวิธีสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา มีผลต่อจริยธรรมด้านต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความเสียสละ ความเมตตากรุณา และ ความสามัคคี เป็นต้น